

Sygn. akt II Ca 123/22

POSTANOWIENIE

Dnia 8 marca 2022 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu II Wydział Cywilny Odwoławczy

w następującym składzie:

Przewodniczący: sędzia Agnieszka Śliwa

po rozpoznaniu w dniu 8 marca 2022 r. w Poznaniu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku Gminy G.

przy udziale D. P.

o złożenie przedmiotu świadczenia do depozytu sądowego

na skutek apelacji wniesionej przez uczestnika postępowania

od postanowienia Sądu Rejonowego w Wągrowcu

z dnia 1 grudnia 2021 r.

sygn. akt I Ns 624/21

postanawia

1. oddalić apelację,
2. kosztami postępowania apelacyjnego obciążyć wnioskodawcę i uczestnika w zakresie przez nich poniesionym.

Agnieszka Śliwa

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 1 grudnia 2021 r. Sąd Rejonowy w Wągrowcu w sprawie I Ns 624/21:

1. zezwolił wnioskodawczyni Gminie G. na złożenie do depozytu sądowego kwoty 2.766 zł, stanowiącej jednorazowe wynagrodzenie za ustanowienie służebności drogi koniecznej na nieruchomości należącej do uczestnika D. P., dla której Sąd Rejonowy w Wągrowcu prowadzi księgę wieczystą (...), zasądzoną na rzecz uczestnika D. P. postanowieniem Sądu Rejonowego w Wągrowcu z dnia 23 kwietnia 2021 r. w sprawie I Ns 708/19, przy czym zastrzegł, że kwota ta ma być wydana uczestnikowi D. P. bezwarunkowo na jego żądanie,
2. kosztami postępowania obciążył wnioskodawczynię Gminę G. w zakresie już poniesionym.

Apelację od powyższego postanowienia wywiódł uczestnik D. P., zaskarżając je w całości i wnosząc o jego uchylenie.

Skarżący zarzucił:

- wydanie zaskarżonego postanowienia z powołaniem się na postanowienie ze sprawy

I Ns 708/19, co w ocenie uczestnika jest świadomym przestępstwem z art. 231§1 k.k.,

- wydanie zaskarżonego postanowienia w trybie błyskawicznym, wiedząc, że uczestnik nie otrzymał z Sądu postanowienia z 23 kwietnia 2021 r.,
- brak zbadania akt sprawy I Ns 708/19 i opinii biegłych,
- zaniechanie ujawnienia dokładnej powierzchni działki uczestnika o numerze (...), za którą depozyt jest wyznaczony, co potwierdziłoby, że postanowienie z 23 kwietnia 2021 r. jest przestępstwem, podlega z urzędu skardze kasacyjnej, a gmina składając wniosek o depozyt popełniła przestępstwo,
- celowe pozbawienie uczestnika 14 dni na złożenie odpowiedzi i wniosków dowodowych,
- pokrzywdzenie zaskarżonym postanowieniem, ponieważ biegły przedstawił fałszywą, oszukańczą, kłamliwą opinię i wycenę wartości działki nr (...).

W **odpowiedzi na apelację** wnioskodawczyni wniosła o jej oddalenie i o zasądzenie na rzecz wnioskodawczyni kosztów postępowania w drugiej instancji według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja uczestnika jest bezzasadna.

Sąd Rejonowy w obszernym uzasadnieniu przedstawił podstawy zaskarżonego postanowienia i Sąd Okręgowy w tym miejscu do rozważań tych odsyła, w pełni je podziela. Uzasadnienie to zawiera wywody, do których Sąd odwoławczy odwołuje się w odpowiedzi na zarzuty apelacji, co czyni zarzuty te bezzasadnymi.

Wobec wyczerpującego przedstawienia w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia wszelkich zagadnień istotnych także dla oceny apelacji, zwięźle zatem wyjaśnić należy, że nie można zgodzić się z uczestnikiem, aby Sąd Rejonowy pozbawił uczestnika możliwości złożenia w terminie 14 dni odpowiedzi na wniosek wraz z wnioskami dowodowymi, a zaskarżone postanowienie zostało wydane w „trybie błyskawicznym”.

Sprawy depozytowe rozpoznawane są w postępowaniu nieprocesowym. W postępowaniu nieprocesowym, zgodnie z art. 511²§1 k.p.c. wniesienie odpowiedzi na wniosek o wszczęcie postępowania jest obowiązkowe, tylko gdy przewodniczący tak zarządzi. Jest to przepis szczególny w stosunku do art. 205¹ § 1 k.p.c., według którego przewodniczący zawsze wzywa pozwanego do złożenia odpowiedzi na pozew. Oznacza to, że stosowanie art. 205¹ § 1 k.p.c. w postępowaniu nieprocesowym jest wyłączone i to przewodniczący decyduje czy wezwać uczestnika do złożenia odpowiedzi na wniosek, czy też wezwania takiego zaniechać. Zaznaczyć należy, że z uwagi na charakter postępowań nieprocesowych, zwłaszcza w sprawie o złożenie przedmiotu świadczenia do depozytu sądowego, złożenie odpowiedzi na wniosek (odwrotnie niż w procesie), jest co do zasady zbędne. Przewodniczący może zatem z tego wezwania zrezygnować, co miało miejsce w niniejszej sprawie.

Dodatkowo, żaden z przepisów regulujących postępowanie depozytowe nie przewiduje obowiązkowego wysłuchania uczestników postępowania przed rozpoznaniem wniosku. W szczególności obowiązek ten nie wynika z art. 514§1 k.p.c. Rozpoznanie sprawy bez wysłuchania uczestników postępowania i umożliwienia im odniesienia się do twierdzeń zawartych we wniosku jest uzasadnione ograniczoną kognicją sądu w postępowaniu depozytowym, jego prowizorycznym charakterem, jak i brakiem postępowania dowodowego w tego typu sprawach.

Otóż, zgodnie z art. 693¹ k.p.c., w postępowaniu o złożenie przedmiotu świadczenia do depozytu sądowego sąd nie bada prawdziwości twierdzeń zawartych we wniosku, ograniczając się do oceny, czy według przytoczonych okoliczności złożenie do depozytu jest prawnie uzasadnione. W taki też sposób postąpił Sąd Rejonowy wydając zaskarżone postanowienie, a działanie to ma oparcie w zacytowanym art. 693¹ k.p.c.

Podkreślić należy, że jak trafnie wyjaśniono w Komentarzu do Kodeksu postępowania cywilnego pod red. dr hab. P. R.: „kognicja sądu w sprawie o złożenie przedmiotu świadczenia do depozytu sądowego jest ograniczona do oceny, czy według przytoczonych okoliczności złożenie do depozytu jest prawnie uzasadnione. Nie jest natomiast prowadzone przed sądem postępowanie dowodowe, w wyniku którego miałyby dojść do ustalenia prawdziwości faktów przytoczonych we wniosku przez wnioskodawcę, co tym samym zwalnia wnioskodawcę z obowiązku wskazywania dowodów na poparcie przytaczanych faktów. Sąd zatem zakłada, że twierdzenia faktyczne podane przez wnioskodawcę są prawdziwe. W tym postępowaniu nie rozstrzyga się również żadnych sporów co do spełnienia przesłanek złożenia przedmiotu świadczenia do depozytu. Nawet zaprzeczenie przez wierzyciela twierdzeniom wskazanym przez wnioskodawcę nie implikuje postępowania dowodowego. Kognicja sądu w sprawie o złożenie przedmiotu świadczenia do depozytu sądowego jest ograniczona do formalnej oceny twierdzeń zawartych we wniosku dłużnika. Wnioskodawca ma wykazać przytoczonymi faktami, że spełnione są materialne podstawy złożenia przedmiotu świadczenia do depozytu sądowego, w szczególności ma on wykazać realizację przesłanek zawartych w hipotezie – zasadniczo – art. 467 k.c. bądź innych przepisów szczególnych normujących złożenie przedmiotu świadczenia do depozytu sądowego. Tym samym zezwolenie sądu na złożenie przedmiotu świadczenia do depozytu sądowego nie przesądza o tym, że miało miejsce ważne złożenie przedmiotu do depozytu, pociągające za sobą skutki określone w art. 470 k.c. (...)

Pomimo tak ograniczonej kognicji, sąd dokonuje oceny, czy w świetle wskazanych przez wnioskodawcę faktów zachodzą przewidziane przez prawo materialne przesłanki złożenia przedmiotu do depozytu. Dlatego sąd odmówi wydania zezwolenia na złożenie przedmiotu świadczenia do depozytu sądowego, gdy w świetle wskazanych przez wnioskodawcę okoliczności przesłanki te nie występują. Wprawdzie nie ustala on prawdziwości twierdzeń wnioskodawcy o przytoczonych faktach, jednakże ocenia, czy – zakładając prawdziwość tych twierdzeń – okoliczności podane przez wnioskodawcę wypełniają materialnoprawne przesłanki złożenia przedmiotu do depozytu, o jakich jest mowa w art. 467 k.c. oraz innych przepisach materialnoprawnych regulujących tę instytucję” (por. np. 486§1 k.c.).

Sąd Rejonowy, wbrew zarzutom apelacji, nie miał zatem w niniejszej sprawie depozytowej żadnych podstaw do badania akt sprawy I Ns 708/19 i opinii biegłych wydanych w tej sprawie, w tym powierzchni działki uczestnika o numerze (...) czy wielkości wynagrodzenia za ustanowienie na niej służebności drogi koniecznej. Miał natomiast obowiązek zbadania, czy według przytoczonych we wniosku okoliczności złożenie do depozytu jest prawnie uzasadnione, co też uczynił, szczegółowo wyjaśniając podstawy uwzględnienia wniosku na stronie od 7 do 9 uzasadnienia. Sąd Rejonowy uznał wniosek za zasadny odwołując się do art. 486§1 k.c. Rozważania te Sąd Okręgowy podziela, odsyłając do nich, co czyni zbędnym ich powtórzenie.

W tej sytuacji, apelacja jako bezzasadna, została na podstawie art. 385 w zw. z art. 13§2 k.p.c. oddalona.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art. 520§1 w zw. z art. 391§1 i art. 13§2 k.p.c., nie znajdując podstaw do odstąpienia od wyrażonej w art. 520§1 k.p.c. zasady orzekania o kosztach postępowania nieprocesowego.

Agnieszka Śliwa